ÅBO AKADEMI
INSTITUTIONEN FÖR BIOLOGI

BOTANISK ARTKÄNNEDOM

MILJÖBIOLOGI

OLOF RÖNNBERG
1984, 1998

1) KÄRLVÄXTER (strand och vattenväxter; 169 arter)

System och nomenklatur (latinska och svenska namn) följer Hämet-Ahti *et al.* (1986). Av synonymer för vetenskapliga (inom parentes) och svenska namn har sådana medtagits som används i Lid (1985) och Mossberg & Stenberg (1992).

Pteridophyta - ormbunksväxter kärlkryptogamer)

Isoëtaceae
Isoëtes lacustris - vårtsporigt el. styvt braxengräs
I. echinospora (I. setacea) - taggsporigt el. mjukt braxengräs

Equisetaceae
Equisetum fluviatile - sjöfräken

Magnoliophyta (fröväxter)

Nymphaeaceae
Nymphaea alba (N. alba ssp. alba) - vit näckros
N. candida (N. alba ssp. candida) - nordnäckros
Nuphar lutea - gul näckros
N. pumila - dvärgnäckros

Ceratophyllaceae
Ceratophyllum demersum - hornsärv

Ranunculaceae
Caltha palustris (C. palustris ssp. palustris) - kabbleka, kabbeleka, kalvleka
Ranunculus lingua - sjöranunkel
R. reptans - strandranunkel
R. baudotii - vitstjälksmöja, vitstjälksranunkel
R. peltatus - sköldmöja, sködranunkel
R. tricophyllus - grodmöja
R. circinatus - hjulmöja

Betulaceae
Betula pendula (B. verrucosa) - vårtbjörk
B. pubescens - glasbjörk

Alnus incana -gråal
A. glutinosa - klibbal

Myricaceae
Myrica gale - pors

Caryophyllaceae
Honckenya peploides - saltarv
Stellaria palustris - kärrstjärnblomma
Sagina procumbens - krypnarv
Silene uniflora ssp. maritima (S. maritima) - strandglim

Chenopodiaceae
Atriplex littoralis - strandmålla
A. prostrata - spjutmålla
Salicornia europaea - glasört

Polygonaceae
Polygonum hydropiper - vattenpeppar, bitterpilört
P. lapathifolium - pilört, vanlig pilört
P. amphibium - vattenpilört
Rumex hydrolapathum - vattensyra, vattenskräppa
R. aquaticus - hästsyra, hästskräppa

Elatinaceae
Elatine hydropiper - slamkrypa, korsslamkrypa
E. triandra - tretalig slamkrypa

Brassicaceae
Isatis tinctoria - vejde
Barbarea stricta - strandgyllen
Cardamine pratensis ssp. dentata (C. palustris) - kärrbräsma
Subularia aquatica - sylört
Cakile maritima ssp. baltica - strandsenap, marviol, baltisk marviol
Crambe maritima - strandkål

Salicaceae
Salix pentandra - jolster
S. phylicifolia - grönvide
S. caprea - sälg

Primulaceae
Lysimachia vulgaris - strandlysing
L. thyrsiflora - topplösa
Glaux maritima - strandkrypa

Crassulaceae
Crassula aquatica - fyrling
Sedum telephium ssp. maximum - käringkål, kärleksört
S. acre - gul fetknopp

Parnassiaceae
Parnassia palustris - slåtterblomma

Rosaceae
Filipendula ulmaria - älgräs, älgört
Potentilla palustris - kråkklöver
P. anserina - gåsört

Fabaceae
Vicia cracca - kråkvicker
Lathyrus japonicus ssp. maritimus (L. japonicus) - strandvial
L. palustris - kärrvial

Lythraceae
Lythrum salicaria - fackelblomster

Onagraceae
Epilobium angustifolium - duntrav, mjölkört, mjölke
E. palustre - kärrdunört

Haloragaceae
Myriophyllum verticillatum - kransslinga
M. spicatum - axslinga
M. sibiricum (M. sibiricum ssp. squamosum) - knoppslinga
M. alterniflorum - hårslinga

Apiaceae
Cicuta virosa - sprängört
Angelica archangelica ssp. litoralis - kvanne, strandkvanne
Peucedanum palustre - mossrot, kärrsilja

Rhamnaceae
Rhamnus frangula (Frangula alnus) - brakved

Elaeagnaceae
Hippophae rhamnoides - havtorn

Rubiaceae
Galium uliginosum - sumpmåra
G. palustre - vattenmåra

Menyanthaceae
Menyanthes trifoliata - vattenklöver

Valerianaceae
Valeriana sambucifolia ssp. salina (V. salina) - strandvänderot

Lamiaceae
Scutellaria galericulata - getnos, frossört
Stachys palustris - knölsyska
Lycopus europaeus - kloört
Mentha arvensis - åkermynta

Callitrichaceae
Callitriche hermaphroditica - höstlånke
C. palustris - smålånke

Scrophulariaceae
Limosella aquatica - ävjebrodd
Veronica serpyllifolia ssp. serpyllifolia (V. serpyllifolia) - majveronika
V. longifolia - strandveronika
Odontites litoralis - strandrödtoppa
Pedicularis palustris - kärrspira

Plantaginaceae
Plantago maritima - gulkämpar
Littorella uniflora - strandpryl

Lentibulariaceae
Utricularia minor - dvärgblåsört, dvärgbläddra
U. intermedia - dyblåsört, dybläddra
U. vulgaris - vattenblåsört, vattenbläddra

Hippuridaceae
Hippuris vulgaris - hästsvans

Campanulaceae (Lobeliaceae)
Lobelia dortmanna - notblomster

Asteraceae
Aster tripolium - strandaster
Bidens tripartita - brunskära
B. cernua - nickskära
Tripleurospermum maritimum ssp.maritimum (Matricaria maritima) - kustbaldersbrå
Cirsium palustre - kärrtistel
Sonchus arvensis var. maritimus - fettistel, åkermolke

Liliaceae
Allium schoenoprasum - gräslök

Iridaceae
Iris pseudacorus - svärdslilja

Araceae
Calla palustris - missne

Lemnaceae
L. minor - andmat
Lemna trisulca -korsandmat

Butomaceae
Butomus umbellatus -blomvass

Alismataceae
Sagittaria sagittifolia - pilblad
Alisma plantago-aquatica - svalting

Hydrocharitaceae
Hydrocharis morsus-ranae - dyblad
Stratiotes aloides - vattenaloe
Elodea canadensis - vattenpest

Juncaginaceae
Triglochin maritima (T. maritimum) - havssälting
T. palustris (T. palustre) - kärrsälting

Potamogetonaceae
Potamogeton natans - gäddnate
P. lucens - grovnate
P. gramineus - gräsnate
P. alpinus - rostnate
P. praelongus - långnate
P. perfoliatus - ålnate
P. pusillus (P. parnormitanus) - spädnate
P. berchtoldii - gropnate
P. obtusifolius - trubbnate
P. filiformis -trådnate
P. vaginatus - slidnate
P. pectinatus - borstnate

Potamogetonaceae (Ruppiaceae)
Ruppia maritima - hårnating
R. cirrhosa - skruvnating

Zosteraceae
Zostera marina - bandtång

Zannichelliaceae
Zannichellia palustris - hårsärv

Najadaceae
Najas marina - havsnajas

Sparganiaceae
Sparganium erectum - stor igelknopp
S. gramineum - flotagräs
S. emersum - vanlig igelknopp, igelknopp

S. augustifolium - plattbladig igelknopp
S. minimum (S. natans) - dvärgigelknopp

Typhaceae
Typha latifolia - bredkaveldun
T. angustifolia - smalkaveldun

Juncaceae
Juncus filiformis - trådtåg
J. effusus - veketåg
J. conglomeratus - knapptåg
J. gerardii - salttåg
J. bufonius - vägtåg
J. alpinoarticulatus (ssp. nodulosus) - myrtåg

Cyperaceae
Bolboschoenus maritimus (Scirpus maritimus) - havssäv
Schoenoplectus lacustris (Scirpus 1acustris) - sjösäv
S. tabernaemontani (Scirpus tabernaemontani) - blåsäv
Eriophorum angustifolium -ängsull
E. vaginatum - tuvull
Eleocharis acicularis - nålsäv
E. palustris - knappsäv
E. uniglumis - agnsäv
Carex canescens - gråstarr
C. lasiocarpa - trådstarr
C. pseudocyperus - slokstarr
C. rostrata - flaskstarr
C. vesicaria - blåstarr
C. aquatilis - norrlandsstarr
C. nigra - hundstarr
C. acuta - vasstarr

Poaceae
Festuca rubra - rödsvingel
Poa palustris - sengröe
Glyceria fluitans - mannagräs
Leymus arenarius (Elymus arenarius) - strandråg
Deschampsia caespitosa - tuvtåtel
D. bottnica - gultåtel

Agrostis canina - brunven
A. stolonifera - krypven
Calamagrostis purpurea ssp. phragmitoides (C.purpurea) - brunrör
C. stricta - madrör
Alopecurus geniculatus - kärrkavle
A. aequalis - gulkavle
Phalaris arundinacea - rörflen
Phragmites australis - vass

2) LÄGRE KRYPTOGAMER (makroalger, vatten- och strandmossor, klippstrandslavar; 51 arter)

System och nomenklatur följer för algerna Nielsen *et al.* (1995); för mossorna Hallingbäck & Holmåsen (1985) och för lavarna Moberg & Holmåsen (1982). Algernas svenska namn enligt Willén & Waern (1987). Av synonymer för vetenskapliga (inom parentes) och svenska namn har sådana medtagits som används i Skytte Christiansen *et al.* (1985). Planktonalger ingår i det zoologiska artkännedomskompendiet, del VI.

<u>Nostocophyceae (Cyanophyceae) - blågröna alger</u>
Calothrix scopulorum
Rivularia sp.
Gloeotrichia sp.

<u>Bangiophyceae (Rhodophyceae) - rödalger</u>
Hildenbrandia rubra (H. prototypus) -havsstenhinna, havshildenbrandia
Coccotylus truncatus (Phyllophora truncata, P. brodiaei) - ishavsrödblad, rödtång
Furcellaria lumbricalis (F. fastigiata) - kräkel, gaffeltång,
Ceramium tenuicorne - ullsläke
Polysiphonia fibrillosa (P. violacea)
P. fucoides (P. nigrescens) - fjäderslick
Rhodomela confervoides (R. subfusca) - rödris

<u>Fucophyceae (Phaeophyceae) - brunalger</u>
Dictyosiphon chordaria
D. foeniculaceus - skäggalg, skäggtång
Pilayella littoralis - trådslick
Stictyosiphon tortilis
Ectocarpus siliculosus (E. confervoides) - brunslick
Elachista fucicola - tångludd

Eudesme virescens - tunn slemgrening
Pseudolithoderma sp. (Lithoderma sp.)
Chorda filum - sudare, snärjtång
Fucus vesiculosus - blåstång, klotång, hötter

Tribophyceae (Xanthophyceae) - gulgrönalger
Vaucheria dicotoma - svartskinna, sjalgräs

Charophyceae - kransalger
Spirogyra sp. - spiralbandsalger
Zygnema sp.
Chara aspera - borststräfse
C. baltica - grönsträfse
C. canescens - raggsträfse
C. globularis (C. fragilis) - skörsträfse
C. tomentosa - rödsträfse
Nitella sp. - slinke
Tolypella nidifica - havsslinke

Chlorophyceae - grönalger
Acrosiphonia centralis - grönborsting
Entermorpha sp. - rörhinnor, tarmalger
Ulothrix sp. - gördelalger
Ulvopsis grevillei (Monostroma g.) - strutsallat
Urospora penicilliformis - fransalg
Chaetomorpha sp. - borsttrådar
Cladophora aegagropila - getraggsalg
C. glomerata - grönslick
C. rupestris - bergborsting

Bryophyta – mossor

Sphagnum sp. - vitmossa
Aulacomnium palustre - räffelmossa, vanlig räffelmossa
Fontinalis antipyretica - näckmossa, båtmossa
Drepanocladus sp. - krokmossa
Scorpidium scorpioides - kärrklomossa
Calliergon sp. - skedbladsmossa

Lichenes - lavar

Lecanora sp. - kantlav
Rhizocarpon sp. - kartlav
Umbilicaria sp. - navellav
Caloplaca sp.- orangelav
Xanthoria parietina - vägglav, vanlig vägglav
Verrucaria maura - saltlav, salt vårtlav

REFERENSER

Anon 1995. Kompendium i Marin Botanik. Makroalger i bräckt vatten. Åbo Akademi. Institutionen för biologi.

Hallingbäck, T. & Holmåsen, I. 1985. Mossor. En fälthandbok. Interpublishing. Stockholm.

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T., Uotila, P. & Vuokko, S. (toim.) 1986. Retkeilykasvio. Suomen Luonnonsuojelun Tuki Oy. Helsinki.

Lid, J. 1987. Norsk, svensk, finsk Flora.. Det Norske Samlaget. Oslo.

Moberg, R. & Holmåsen, I. 1982. Lavar. En fälthandbok. Interpublishing. Stockholm.

Mossberg, B. & Stenberg, L. 1992. Den Nordiska Floran. Wahlström & Widstrand. Stockholm.

Nielsen, R., Kristiansen, A., Mathiesen, L. & Mathiesen, H. (eds.) 1995. Distributional index of the benthic macroalgae of the Baltic Sea area.. - Acta Bot. Fennica 155: 1-51.

Skytte Christiansen, M., von Krusenstjerna, E. & Wærn, M. 1985. Vår flora i färg. Krytogamer. Nordstedt & Söner. Stockholm.

Willén, T. & Wærn, M. 1987. Alger med svenska namn. - Svensk Bot. Tidskr. 81: 281-288.